

1. Λογικές-σημασιολογικές σχέσεις μεταξύ προτάσεων: Άρνηση, Συνεπαγωγή, Ισοδυναμία, Σύζευξη, Διάζευξη (εγκλειστική / αποκλειστική), Σημασιολογική συνεπαγωγή, Προϋπόθεση

p	q	$\neg p$	$p \rightarrow q$	$p \leftrightarrow q$	$p \wedge q$	$p \vee q$	$p \underline{\vee} q$	$p \rightarrow_{\sigma} q$	$p \gg q$
A	A	Ψ	A	A	A	A	Ψ	$A \rightarrow A$	$A \rightarrow A$
A	Ψ	Ψ	Ψ	Ψ	Ψ	A	A	$\Psi \rightarrow A \vee \Psi$	$\Psi \rightarrow A$
Ψ	A	A	A	Ψ	Ψ	A	A	$A \vee \Psi \leftarrow A$	$A \vee \Psi \leftarrow A$
Ψ	Ψ	A	A	A	Ψ	Ψ	Ψ	$\Psi \leftarrow \Psi$	$\Psi \leftarrow \Psi$

2. Δείκτες προϋποθέσεων

ΟΡΙΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ: Ο βασιλιάς της Γαλλίας είναι καραφλός. Είδε το φτερωτό άλογο. Ο πιο καλός ο μαθητής.

ΓΕΓΟΝΟΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ/ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ: Λυπάμαι που δεν καταλαβαίνετε τίποτα. Δεν αντιλήφθηκε το λάθος στην τρίτη αράδα. Έχεις συνείδηση ότι χρωστάς λεφτά; Ξέρω ότι [$\neq$ ξέρω να]. Ενημερώνω ότι. Μετανιώνω που. Αδιαφορώ για το ότι/που. (Βλ. προϋποθετικούς συνδέσμους.)

ΣΥΝΕΠΑΓΩΓΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ: Κατάφερε ν' ανοίξει την πόρτα. ($\gg$ Προσπάθησε ν' ανοίξει την πόρτα, $\rightarrow_{\sigma}$ Άνοιξε την πόρτα). Ξέχασε να φέρει το φυλλάδιο ($\gg$ Σκόπευε/Οφείλε να ...). Αποφεύγει ν' απαντήσει ($\gg$ Δεν θέλει/Δεν μπορεί να ...).

ΡΗΜΑΤΑ ΧΡΟΝΙΚΗΣ ΟΨΗΣ: Αρχίζω να. Συνεχίζω/εξακολουθώ να. Κάνω να.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ: Ήρθε πάλι ($\gg$ Έχει ξανάρθει). Για ν-οστή φορά. Επιστρέφω. Ξαναρχίζω να.

ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ: Από τότε που X, Z $\gg$ X. Καθώς X, Z $\gg$ X. Προτού να X, Z $\gg$ X. Με πόσα τρέχατε όταν περάσατε με κόκκινο; $\gg$ Πέρασατε με κόκκινο.

ΠΡΟΤΕΤΑΓΜΕΝΑ ΕΜΦΑΤΙΚΑ: Είναι ο X που Z $\gg$ κάποιος Z. Αυτό που έκανε ήταν να X $\gg$ X.

ΤΟΝΙΣΜΕΝΑ ΕΜΦΑΤΙΚΑ: Η γλωσσολογία δεν ανακαλύφθηκε από τον ΤΣΟΜΣΚΥ! $\gg$ Κάποιος ανακάλυψε τη γλωσσολογία.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ: Είναι καλύτερος φοιτητής από τη Μαρία ($\gg$ Η Μ. είναι καλή φοιτήτρια). Τόσο ... όσο. Περισσότερο/λιγότερο. Διαβαθμίσιμα.

ΑΝΤΙΘΕΤΙΚΑ: Τον είτε κομμουνιστή και προσβλήθηκε ($\gg$ ατιμωτικό). Τον είτε κομμουνιστή και την ευχαρίστησε. Πβ. σειρά προτάσεων.

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ: Φ, Z, X $\gg$ Z.

ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ: Αν ερχόταν ... $\gg$ Δεν ήρθε. Αν η γιαγιά μου είχε καρούλια $\gg$...

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: Είναι στο τραπέζι ή στο γραφείο; $\gg$ (Είναι στο τραπέζι $\vee$ Είναι στο γραφείο). Ποιος X; $\gg$ Κάποιος X. Τι X; $\gg$ Κάτι X.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΤΙΚΑ ΜΟΡΙΑ/ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ: πια, ήδη, μόλις, μόνο. που (-να/ότι/πως: βλ. γεγονотικά ρήματα).

ΣΕΙΡΑ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ: Χθες δεν καταλάβατε τίποτα: ΦΑΙΝΕΤΑΙ πως είστε της γ' δέσμης. Άλλαξε πεζοδρόμιο και την είδε. Την είδε κι άλλαξε πεζοδρόμιο. «ΑΘΩΟΣ Ο ΝΑΣΙΟΥΤΖΙΚ. Ο ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ» (ΤΑ ΝΕΑ, 13-7-90, 1)

ΓΕΝΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ – ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ:

ZΩΗ $\gg$ ΑΓΩΝΑΣ:	«βιοπάλη»,
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ $\gg$ ΜΕΤΑΔΟΣΗ:	«δίνω ιδέες»,
ΙΔΕΕΣ $\gg$ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ:	«— " —»,
ΙΔΕΕΣ $\gg$ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:	«το περιεχόμενο»,
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ $\gg$ ΜΑΧΗ:	«πολεμική»,
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ $\gg$ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ:	«στέρεο επιχείρημα».

Αξιολογικές μεταφορές:

ΚΑΛΟ $\gg$ ΠΑΝΩ:	«μ' ανεβάζει η γλωσσολογία»
ΚΑΚΟ $\gg$ ΚΑΤΩ:	«νιώθει πεσμένος τελευταία».

3. Είδη προϋποθέσεων

Είδος	Παράδειγμα	Προϋπόθεση
υπαρκτική	«το X»	>> « $\exists X$ »
γεγονοτική	«λυπάμαι που Π»	>> «Π»
μη γεγονοτική	«προσποιούμαι ότι Π»	>> « $\neg \Pi$ »
μη πραγματική	«αν ίσχυε ότι Π...»	>> « $\neg \Pi$ »
Λεξική	«κατάφερα να Π»	>> «προσπάθησα να Π»
Δομική	«πότε Π;»	>> «Π»
Γενικευμένη	«βιο - [α] – πάλι [β]»	[α] >> [β]

Ασκήσεις

Προσδιορίστε τις προϋποθέσεις και τα είδη τους, επισημαίνοντας τους δείκτες και χρησιμοποιώντας τους απαραίτητους ορισμούς:

1. Η ελληνική γλώσσα θα φτωχύνει αν, όπως προτείνουν μερικοί, το φώνημα /i/ παριστάνεται μόνο με ένα γράμμα {ι}.
2. Αρχίζω να συνηθίζω στην ιδέα ότι δεν θα περάσω στις εξετάσεις.
3. Δεν αντιλήφθηκε το λάθος στη δεύτερη παράγραφο.
4. Η κακοκαιρία θα συνεχιστεί και την επόμενη εβδομάδα.
5. Η ελληνική γλώσσα έγινε φτωχότερη/απλούστερη με το μονοτονικό
6. Μάχεται για τις ιδέες του από τις επάλξεις της δημοσιογραφίας.
7. Μέσα σ' αυτές τις λίγες γραμμές υπάρχει τόση σοφία!
8. Η ελληνική γλώσσα είναι η πλουσιότερη γλώσσα του κόσμου.

Αναλύστε τις προϋποθέσεις του ακόλουθου δημοσιεύματος. Κρίνετε τις προϋποθέσεις αυτές με βάση τις αρχές της νεότερης γλωσσολογίας.

Κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τη γλώσσα

[Εξάψαλμος, από την Κάτια Τσιμπλάκη, Αδέσμευτος [Μήτση], 13/02/01, σ. 4]

«Είναι αδιανόητο μια γλώσσα που ομιλείται πάνω από 5.000 χρόνια να παραγκωνίζεται και να υφίσταται πόλεμο».

Με αυτά τα λόγια η κ. Βάγια Καραντινίδη, διεθνής επιστήμων της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας, σε ομιλία της στη Νέα Υόρκη, έκρουσε τον κώδωνα του κινδύνου για τη συστηματική αλλοίωση της ελληνικής γλώσσας.

Το Κέντρο Μακεδονικών Σπουδών έχει ξεκινήσει εκστρατεία ενημέρωσης σε πανεπιστημιακά κέντρα της Νέας Υόρκης προκειμένου να ενημερώσει τους καθηγητές που διδάσκουν μαθήματα συνυφασμένα με τον ελληνικό πολιτισμό.

Στο πλαίσιο των εν λόγω εκδηλώσεων, η κ. Καραντινίδη υπογράμμισε ότι η ελληνική γλώσσα είναι η πλουσιότερη του κόσμου καθώς έχει 5.000.000 λέξεις και 70.000.000 λεξικούς τύπους, σε αντίθεση με την αγγλική που έχει μόλις 490.000 λέξεις. Και τόνισε ότι «αν ο Έλληνας θέλει να αναδείξει τις φυλετικές του αρετές πρέπει να μάθει το παρελθόν του και τη δική του προϊστορία». Η ομιλία αυτή έγινε σε μια κρίσιμη στιγμή όπου αρκετά μέλη της πα-

νεπιστημιακής κοινότητας υποστήριζαν ότι πρέπει να αντικατασταθεί το ελληνικό αλφάβητο με λατινικό, να καταργηθούν οι τονοί και τα φωνήεντα και να χρησιμοποιείται το 'i' για την απλούστευση της γραφής.

Έτσι, λοιπόν, αντί να προστατεύσουμε την ελληνική γλώσσα, την τροφό, τη βάση, όπως έχει χαρακτηριστεί, των υπόλοιπων ευρωπαϊκών γλωσσών, ορισμένοι επιθυμούν να την εξοβελίσουν και να τη θέσουν στο περιθώριο.

Άλλωστε, ένα από τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι υπέρμαχοι της ιδέας αυτής έχει σχέση με την ιδιομορφία και την πολυπλοκότητα της γλώσσας μας, που καθιστά δύσκολη την εκμάθησή της.

Το ερώτημα λοιπόν που θέτει ο μέσος Έλληνας είναι: «Από τη στιγμή που οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι δεν μπορούν να μάθουν εύκολα την ελληνική γλώσσα, γιατί να αναγκαστούμε να την προσαρμόσουμε στα δικά τους μέτρα και σταθμά και να υποβαθμίσουμε το δικό μας πολιτισμό;»